

Sven Linderot: Tal på Sveriges kommunistiska partis XIII kongress 1946

Talare
Sven Linderot
Politiker

Datum
18 maj 1946

Plats
Stockholm

1 Den kongress Sveriges Kommunistiska Parti börjar i dag har att lösa politiska
uppgifter av sådan betydelse, att man utan tvekan kan anse kongressen som en
av de viktigaste i partiets tjugonioåriga historia. Vi har att klargöra partiets roll
och uppgifter i den nya etapp av utvecklingen som börjar med det andra
5 världskrigets avslutande. Vi har att utforma partiets politik i den för oss helt nya
situation, vilken främst karakteriseras av att vårt parti icke längre är ett
oppositionsparti, utan medverkande och medansvarigt i hela arbetarrörelsens
insatser för att genomföra en ny politik i landet, en politik som hittills fått sitt
främsta uttryck i Arbetarrörelsens efterkrigsprogram, vilket även utgör
10 regeringens aktuella handlingsprogram.

Det andra världskriget har i grund förändrat den världspolitiska situationen.
Fascismens och nazismens militära makt krossades av de allierades styrkor, den
fick dödsstöten då Röda armén stormade Berlin, världsfascismens främsta
15 högborg. Därmed öppnades nya perspektiv för folkens frihetskamp. Från
koncentrationsläger och fångelser, från tortyrhålor och dödskamrar, från
partisan kamp i bergland och skogar, från hela den underjordiska kampfronten,
marscherade massorna till friheten, ofta raka vägen till ministerierna, sände in
sitt eget folk i regeringarna och började skapa en demokratisk samhällsbyggnad,
20 en verklig folkstyrelse i flertalet av det gamla kapitalistiska Europas länder.
Sovjetfolkens ledare, Stalin, har i sin dagorder 1 maj 1946 klart karakteriserat
denna nya situation i följande satser:

25 Folkmassorna har genom krigets erfarenheter lärt sig inse, att staternas öde inte
kan anförtros åt de reaktionära härskarna, som fullföljer trångt kastmässiga och
själviska antifolkliga syften. Det är av dessa skäl som folken, vilka inte längre vill
leva på det gamla sättet, tar sina stater öden i egna händer, upprättar en
demokratisk ordning och aktivt bekämpar reaktionens krafter och
upphovsmännen till nya krig. Världens folk vill inte ha någon upprepning av

krigets elände. De kämpar ihärdigt för att befästa freden och säkerheten.

Den socialistiska arbetarrörelsen, som tidigare i de kapitalistiska länderna i regel endast utgjort oppositionen mot den bestående ordningen, har nu i de flesta av
35 Europas länder i samverkan med de övriga frihetsälskande krafterna tagit ansvaret för nationernas öde i sina händer, rensar ut de gamla reaktionära eller fascistiska styresmännen och länkar den politiska utvecklingen på nya spår. Fred, frihet, återuppbyggnad, välstånd det är ledstjärnorna i massornas strävanden, det är den nya tidens deviser som signalerar, att denna nya tid i sin
40 utveckling blir socialismens frihetstid. Arbetarklassen, vilken i alla utvecklade kapitalistiska länder är nationens ryggrad, dess bärande klass, avlöser borgarklassen som ledare av nationen. Detta är ännu inte socialism, men det är en revolutionär förändring som öppnar portarna till fred och frihet för mänskligheten.

45

Så djupgående har det andra världskriget förändrat den politiska situationen.

Denna utveckling sker inte i samma tempo i alla länder, men tendensen är allestädes densamma, även i Sverige. Den sker dock inte utan motstånd från
50 dem, som hänger fast vid den gamla kapitalistiska ordningen, från reaktionen och dess hjälptrupper i de kapitalistiska länderna. Det är uppenbart att fascismen ännu har betydande kraftkällor även inom de demokratiska stater som förde kriget för demokratin mot fascismen. Dessa kraft källor är framförallt de finanskapitalistiska klickarna och deras verktyg i alla länder. Dessa
55 organiserar en ihärdig kamp mot folkmassornas demokratiska strävanden. Det är dessa reaktionens krafter som skyddar Francos regim i Spanien och gjort detta land till ett fascismens brohuvud i det demokratiska Europa. Det är dessa krafter som driver den engelska arbetarregeringen att upprätthålla en reaktionär rojalistisk regim i Grekland. Det är dessa krafter som söker driva in sprängkilar
60 mellan Sovjetunionen och övriga stater i Förenta nationerna i avsikt att utlösa ett tredje världskrig. Det är dessa krafter som överallt söker hindra enhet och samverkan mellan de demokratiska krafterna, inte minst mellan socialdemokrater och kommunister, internationellt och nationellt.

65 **Kamp mellan demokrati och reaktion.** Den amerikanska finanskapitalismen är reaktionens starkaste kraft. Den fruktar folkens demokratiska självstyrelse och strävar efter världsherraväldet. »En värld eller ingen» är den formel som uttrycker denna nya herrefolksmentalitet, och atombomben är det »hemliga

70 vapen» med vilket den söker tills vidare skrämma folken till lydnad. Att den därvid talar om att rädda kultur och civilisation från kommunismens barbari är bara tankelättjans plagiat av gamla fraser från Göbbels' propagandafabrik. I verkligheten är det mot folkstyrelsen, mot demokratin, för att bevara den gamla ordningen, dessa krafter för sin kamp. *Efterkrigstiden karaktäriseras av denna*
75 *kamp mellan demokrati och reaktion.*

Mot reaktionens farliga krafter söker framförallt arbetarna i alla länder skapa en enad front. De kommunistiska partierna går i spetsen och jämnar vägen för enheten bland arbetarna, och socialdemokrater i växande antal, även
80 socialdemokratiska partier, sätter in sina krafter för att jämna denna väg och möjliggöra samförstånd och enhet i kampen för demokratin. I Tyskland har såväl kommunistiska som socialdemokratiska partiet upplösts och sammanslutit sig i Tysklands socialistiska enhetsparti, Reaktionära krafter under skydd av anglosaxiska ockupationsmyndigheter har förhindrat att enheten blivit
85 fullständig i hela Tyskland. En del socialdemokratiska ledare stödjer tyvärr reaktionen i dess kamp mot enheten. Så i Tyskland, så i England, så även i Sverige och övriga västeuropeiska länder. Dessa socialdemokrater har ingenting lärt och ingenting glömt. De fortsätter som om ingenting skulle ha inträffat sedan socialdemokratin i Europa upplevde sin senhöstblomstring mellan
90 världskrigen. Dessa gamla ledare tänker nu återupprätta Andra internationalen. Att uppståndelseakten skall försiggå i London, kanske i London City, är signifikativt. Vilka uppgifter skall denna international ha att fylla här i världen? Skall den bekämpa enhetssträvandena bland arbetarna? Skall den hjälpa mister Bevin att genomföra en politik som faktiskt innebär att stödja den reaktionära monarkin i Grekland, Franco i Spanien och Hugenberg i Västtyskland?
95 Kanske dessa frågor betraktas såsom smädliga? Men de är befogade. Ty vill dessa socialdemokratiska ledare en utveckling av demokratin i världen, vill de en »demokratisk socialism» – vilket de ofta deklarerar – borde de ju samverka med kommunisterna och övriga demokratiska krafter i sina länder mot
100 finanskapitalet, mot reaktionen, i stället för att resa till London och bilda en junta, som endast kan leva på gamla anor från fädernas tid eller på »atombombsdemokratis» nåd.

105 *Världsreaktionen fruktar Sovjetunionen.* Det är givet att de som är fiender till Sovjetunionen med fruktan måste se den väldiga kraftutveckling sovjetfolken varit mäktiga under kriget, samt den kraft och enhet med vilken de efter kriget

går in för att uppbygga det socialistiska fosterlandet. Sovjetunionen gick stärkt
110 ur den gigantiska kraftmätningen med fascismens väldiga krigsmaskin. Det går
inte att komma förbi Sovjetunionen i världspolitiken. De demokratiska
folkmassorna hämtar kraft och entusiasm ur sovjetfolkens föredöme. De vet att
socialismens land är den största kraftkällan i mänsklighetens kamp för att vinna
freden och friheten. Därför vänder sig reaktionens krafter världen över mot
115 Sovjetunionen och mot de demokratiska krafter som vill ena folken i kamp för
fred och frihet i världen.

Sverige i efterkrigsvärlden. Denna snabbteckning av det internationella läget
är kanske tillräcklig för att klargöra hur komplicerade de politiska problemen
120 fortfarande är, hur olikmässig utvecklingen är i skilda länder, och hur
nödvändigt det är att fortsätta kampen mot fascismen och reaktionen för att
inte ge de reaktionära krafterna tid att samla sig till nya dråpslag mot
demokratin och friheten.

125 Världen blir allt mindre i raketflygets och atomenergins tidevarv. Krig blir
världskrig, ekonomi blir världsekonomi, politik blir världspolitik, Även ett litet
land som Sverige lyder under samma lagar som den övriga världen. Vi blir
alltmer beroende av omvärlden. Vår ekonomi, vår politik, vår kultur, hela vår
utveckling blir i allt högre grad avhängig av vad som sker — och inte sker — i
130 världen i övrigt.

*Avspeglas den allmänna politiska utvecklingen i världen även i vårt lands
förhållanden?* Att så sker är uppenbart. De olika krafternas spel i världspolitiken
135 har sin motsvarighet, i större och mindre grad, också i svensk politik. Vi kan
konstatera en radikaliserings, en starkare demokratisk och socialistisk
målmedvetenhet än förr bland de breda folklagren. Likaså kan konstateras att
finanskapitalet aktiviserar de reaktionära krafterna i kamp mot demokratin,
vilket ofta sker under demokratins mask.

140 Sovjetunionen och dess politik omfattas med allt större sympati bland
massorna, medan reaktionen intrigerar, organiserar antisovjetska aktioner och
utvecklar en bred sovjetfientlig propaganda.

145 Vi ser alltså hur världspolitikens frågeställningar alltmer blir även den svenska
politikens frågeställningar, *att även hos oss kampfronten går mellan demokrati*

och reaktion. Men detta upphäver inte det faktum att våra politiska och sociala problem även måste ses som egna storheter, därför att våra förhållanden i mångt
150 och mycket är annorlunda än i andra länder. Utan att glömma sambandet med omvärlden har vi alltså att lösa våra egna problem utifrån självständiga aspekter, utifrån de förutsättningar vi har här hemma.

På vilka linjer utspelas kampen mellan demokrati och reaktion i vårt land? Vilka
155 frågor står i förgrunden?

För en demokratisk utrikespolitik! Regeringens officiella utrikespolitik är inte mycket omstridd. Den präglas i hög grad av attityden: »vänta och se», dock med märkbar orientering mot de stater i väster som enligt utrikesministern »står
160 oss ideologiskt nära». Vi är beredda att ansluta oss till Förenta nationerna när vi blir inbjudna. Skulle till äventyrs blockbildning komma till stånd kommer vi enligt regeringen att bortse från ideologiska band och vara »neutrala». Därmed avvisas ju egentligen även tanken på en blockbildning med de nordiska staterna. Den »nordism» som praktiseras av olika grupper, organisationer och officiella
165 organ är sannolikt mera formell och traditionell än storpolitisk, även om vissa dunkla fält skulle tarva bättre belysning, exempelvis de nordiska ministermötena.

Då regeringen tvingas taga ståndpunkt till internationella problem, såsom
170 exempelvis ifråga om förbindelserna med Franco-Spanien, följer den dock gärna de stora västmakternas exempel och fortsätter att stödja Franco. Att därvid även småskurna handelspolitiska spekulationer inverkar gör inte saken bättre.

Förhållandet till Sovjetunionen är med vissa undantag (baltimporten)
175 diplomatiskt korrekt, men någon positiv insats för att skapa fruktbarande vänskap och samarbete med vår stora östra granne kan i varje fall den oinvidige inte upptäcka. Ingenting göres för att motverka den borgerliga och socialdemokratiska pressens ihärdiga benägenhet att vid alla tillfällen som bjuds göra sovjetfientlig propaganda. För att isolera Sverige från Sovjetunionen
180 deltagar den svenska reaktionen i alla internationella intriger mot Sovjet och mot den demokrati som folken erövat i Östeuropa. Den organiserar egna aktioner, som exempelvis ifråga om de internerade balterna, en aktion som var farligt nära att lyckas, icke minst för att biskoparna välsignade reaktionens djävulskap. Det var ett försök att driva regeringen till att bryta sitt avtal med
185 Sovjetunionen om återsändande av tyska soldater som var av baltisk

nationalitet. Hade detta lyckats skulle Sverige i sin östpolitik blivit helt avhängigt av anglosaxarna, till svårbotlig skada för vårt land.

190 I övrigt har de reaktionära krafterna hittills visat sig i stort sett nöjda med regeringens utrikespolitik. I varje fall vilar de på hanen. Oklarheten i den världspolitiska situationen har gjort även de demokratiska krafterna återhållsamma ifråga om krav på regeringen. Vårt parti har emellertid anfört
195 vissa positiva synpunkter. Vi kräver en *demokratisk utrikespolitik*. Vi anser att svensk utrikespolitik icke kan föras isolerat och oavhängigt av en demokratisk inrikespolitik. Vår utrikespolitik bör bringas i samklang med alla de stater och alla de krafter i världen som kämpar för demokrati, fred och frihet, mot världskapitalismen, världsreaktionen och de imperialistiska krigshetsarna. Detta står helt i överensstämmelse med vad som säges i Arbetarrörelsens
200 efterkrigsprogram, där det heter:

Vi liksom andra folk är beroende av att det snabbt blir en ekonomisk stabilisering ute i världen. Men den ekonomiska stabiliseringen förutsätter en politisk. Och den politiska stabiliseringen måste bland annat innebära, att
205 statsskicket i så många länder som möjligt grundas på en fast demokratisk ordning.

Vad som därvid konkret kan göras är för närvarande framförallt att bryta med Franco-Spanien. Kärnfrågan är att i utrikespolitiken lägga fast rodret vid en klar
210 demokratisk kurs. Denna kurs får sedan bli riktningsgivande för *handelspolitiken*, liksom för *militärpolitiken*. Den gamla hemliga diplomatin — kompletterad med abstrakta neutralitetsförklaringar — är härvid icke funktionsduglig. Det kräves en faktisk kontakt, icke bara formell, mellan utrikesledning och folk, främst genom press och folkrepresentation. I framtiden
215 torde regeringen få överge sin »centrumpolitik» i fråga om yttre angelägenheter, och vi tvivlar inte på att om våra rekommendationer därvid följes kommer en dylik utrikespolitik att stödjas av det demokratiska folkflertalet i landet, och den kommer att visa sig lyckosam för vårt folks framtid.

220

På dessa linjer utspelas i dag kampen mellan demokrati och reaktion i utrikespolitiken.

Mot monopolkapitalet! Under krigsåren har finanskapitalet ökat sin

maktställning, monopolkapitalismen har blivit allt mer förhärskande och — direkt eller indirekt — trängt in i statsorganen samt där skaffat sig nyckelpositioner. Detta medför stora nackdelar för de breda folklagren och hindrar demokratins utveckling. Den stora frågan i svensk inrikespolitik har därför blivit: *hur skall monopolkapitalets makt brytas?* Folkets väl går före storfinansens, är en paroll som innesluter denna grundfråga i vår politik. Statsrådet Ernst Wigforss formulerade i sitt 1 maj-tal på Gärdet i år samma grundfråga på följande mera utförliga sätt:

235 Bakom kampen mot prisstegringen, bakom förvisningen om att det stora reformprogrammet kan genomföras och att skatterna kan sänkas, bakom tron på en ekonomisk utjämning och att livet kan bli rikare, både andligt och materiellt, för de bredaste folklager, bakom alltsammans ligger övertygelsen om att våra produktiva tillgångar kan ge ett större utbyte än förr, om alla krafter
240 spänns mer än förr, och att detta kan ske, om alla folkgrupper får känslan av att näringslivet är deras egen sak, där de har inflytande, ansvar och ägarens rätt att vara med och fördela avkastningen.

»Ägarens rätt att vara med och fördela avkastningen» — det betyder folket som
245 ägare av produktionsmedlen, det betyder arbetaren som meddelägare i företaget i stället för att vara egendomslös (och »ansvarslös») som löntagare hos kapitalisterna. Det är sakens kärna. Det är att bryta monopolkapitalets makt i det svenska näringslivet.

250 Hela den svenska arbetarrörelsen är i färd med att ordna sina led i slagordning på denna front. Arbetarrörelsens efterkrigsprogram är icke en önskelista utan ett handlingsprogram, och det är regeringens program. Vid vår partikongress 1944 har vi sagt vår mening om detta program. Den behöver icke upprepas, och det är inte nödvändigt att återigen analysera innehållet i detsamma. Full
255 sysselsättning, effektivitet i näringslivet, demokrati, höjd levnadsstandard, statlig planläggning och ledning av produktion och konsumtion där så ur allmännyttans synpunkt erfordras för att åstadkomma önskade resultat — dessa riktlinjer öppnar vägarna för en fredlig övergång till socialismen.

260 Reaktionens ståndpunkt är entydig. Med alla till buds stående medel kommer den att söka förhindra att programmet sättes ut i livet. Storfinansens har redan investerat miljoner för propaganda mot den nya politiken. Men den litar inte bara till propagandan och nöjer sig inte med de resultat som kan uppnås på

265 parlamenta riska och legala vägar. Reaktionen arbetar på alla fronter och ofta
effektivast bakom kulisserna. Reaktionen använder sin överlägsenhet i press och
annan opinionsbildning för att vilseleda folket. Den spelar ut bönderna mot
arbetarna, den hetsar »skattebetalarna» mot »utplundringen» — varvid den
270 siktar på reformsträvandena — den draperar sig i frihetens mantel mot
»statstvånget». Dess maskineri arbetar välsmort. Den svenska reaktionen har i
verkligheten aldrig upplöst Munckska kåren, den finns kvar i olika former och
förklädnader såsom reserv i klasskampen, färdig att tagas i bruk vid trängande
behov.

275 Reaktionenens generalstab använder sig i dag inte av den frontala kampens taktik
utan av guerillakrigets och förhalandets taktik. Att göra små attacker överallt,
smussa pinnar i hjulen och förhala alla reformer, *att hålla igen för att vinna tid*
— det är reaktionens taktiska huvudlinje. Arbetarklassen är dock inte så
lättlurad. Vårt partis rekommendationer att smida medan järnet är varmt och
280 inte ge reaktionen tid att samla sina krafter i kampen mot demokratin vinner
anklang bland massorna. De genomför en offensiv på de socialpolitiska
reformernas och på lönepolitikens front.

Höstens kommunalval blir en kraftmätning mellan demokratin och
285 reaktionens styrkor av storpolitisk betydelse. Alla partier är redan igång med
förberedelserna för denna valkamp. Dess resultat kommer att få avgörande
betydelse för de närmaste årens politiska utveckling.

På dessa linjer utspelas kampen mellan demokrati och reaktion i
290 *inrikespolitiken.*

Vem är starkast? Hur är styrkeförhållandet i denna kraftmätning?
Siffermässigt sett borde de reaktionära krafterna vara underlägsna demokratin.
Arbetarklassen utgör omkring 60 proc. av hela folket. Landsorganisationen har
295 över en miljon medlemmar. Konsumentkooperationen, landets största
demokratiska folkrörelse, har snart en miljon hushåll anslutna, andra
demokratiska folkrörelser har ett nät av organisationer som spänner över hela
landet. Räknar man med arbetarklassens naturliga bundsförvanter —
småbönder, intellektuella, tjänstemän och liknande — borde demokratin
300 krafter ha ett överväldigande flertal. Arbetarklassens naturliga fiender —
kapitalister, godsägare, storbönder och liknande — utgör bara några få procent
av folket.

305 Om alla demokratins krafter, d. v. s. de som rätteligen har intresse av att bryta monopolkapitalets maktställning och bekämpa reaktionen, förenades med arbetarklassens, skulle demokratins front besitta en så väldig övermakt gentemot reaktionen att varje motstånd från dess sida skulle vara fruktlöst.

310 Denna matematik räcker dock inte för att klargöra de faktiska kraftförhållandena mellan demokrati och reaktion i dagens Sverige.

För det första är inte alla de som rätteligen har intresse av att erövra en verklig demokrati medvetna härom, utan stödjer på olika sätt, aktivt eller passivt, reaktionen.

För det andra är åsikterna delade bland dem som ärligen bekänner sig till demokratin. Även inom arbetarklassen råder söndring mellan socialdemokrater och kommunister, vilket reaktionen utnyttjar.

För det tredje besitter reaktionen den ekonomiska makten varigenom den behärskar vida större områden av samhällslivet än vad den siffermässigt skulle ha möjlighet till.

För det fjärde befinner sig statens avgörande maktorgan i reaktionens händer. Såsom avgörande maktorgan räknar vi härvid främst de organ som utövar statsvåldet: militär, polis, domstolar, fängelser.

Mot detta kan invändas att regeringen, som är socialdemokratisk, utgör statens högsta maktorgan under vilken de övriga har att foga sig. Detta är formellt riktigt, men om regeringen låter reaktionens handgångna män behålla kommandot och genomsyra statsorganen med sin anda behåller reaktionen trots allt tillräcklig makt för att hindra en verklig fördjupning och utvidgning av demokratin till samhällslivets alla områden.

340 Detta bevisas av att reaktionen i avgörande frågor tvingar regeringen att följa dess vilja. Reaktionens makt uppenbarade sig i fallet Rosenblad, i vilket general

Rosenblad själv politiskt sett var ett underordnat objekt, medan det överordnade var hela skaran av fascister och reaktionärer i statens maktorgan.
345 Det var nog inte så mycket ömhet om generalen som fruktan för konsekvenserna, som dikterade regeringens ståndpunkt i detta fall, och det var säkert inte få av regeringens egna ledamöter som inom sig förbannade det förmenta tvångsläge, som bjöd dem att böja sig för reaktionen i fallet Rosenblad.

350 Tack vare denna sin styrka och regeringens alltför stora hänsynstagande till de borgerliga partierna, kan reaktionen bromsa tempot i det parlamentariska reformarbetet på ett ofta nog löjeväckande sätt, vilket i sin tur medför bristande respekt för riksdagen bland massorna och benägenhet att betrakta riksdagen som osjälvständig och svag.
355

De parlamentariska styrkeförhållandena ger formellt sett demokratin stark övervikt över reaktionen. Arbetarpartierna har majoritet i riksdagens båda kamrar och kan sålunda diktera riksdagens beslut. Därtill kommer att
360 folkpartiet från gamla tider fört med sig demokratiska traditioner som gör enskilda av dess riksdagsledamöter benägna att stödja demokratin i vissa frågor. Inom bondeförbundet dominerar konservatismen, men partiet fruktar inte statsingripanden när det gäller böndernas väl, och vissa bondeförbundare kan därför vinnas för statliga ingripanden mot storfinansen. Högern återigen är
365 storfinansens parti, numera visserligen i konkurrens med folkpartiet. Högern är, näst kommunisterna, riksdagens mest homogena klassparti, men trots detta finner man även inom detta parti personer som rebellerar mot vissa antidemokratiska åtgärder.

370 Samtliga dessa partier utger sig för att vara demokratiska, vilket gör att det inte är så lätt att se var skiljelinjen går mellan demokrati och reaktion i svensk politik. Om vi beskyller högern för att vara antidemokratisk svarar den med att beskylla oss för att vara de värsta antidemokraterna av alla. När vi vill avskeda reaktionärer från ämbetsposter beskyller folkpartisterna oss för att vilja rasera
375 demokratin. När socialdemokraterna låter en av storfinansens »hårdkokta». direktör Gustav Söderlund, utarbeta planer för lönestopp (utan profit- stopp för storfinansen) beskyller vi dem för att föra en arbetarfientlig politik, medan socialdemokraterna ännu icke upphört att smäda oss som nazisternas jämlingar och »ryssagenter».

380

Jag erinrar om dessa allbekanta förhållanden endast för att visa hur svårt det är att med gamla politiska värderingsinstrument dra upp rågången mellan demokrati och reaktion i vårt lands politik och samhällsliv. Det räcker inte
385 längre med begreppen borgerlighet mot arbetarklass i den praktiska politiken. Det finns företagsledare som inte alls är reaktionärer och det finns arbetarledare som inte alls är demokrater.

Hur skall man finna sig tillrätta i dessa förhållanden?

390

Jag tror man måste söka finna en gemensam nämnare för begreppet demokrati. Därefter måste man i politisk praxis pröva både partier och enskilda personer, bortse från deras deklARATIONER och i ljuset av deras gärningar fastställa till vilket läger de hör. Först därefter kan man med större exakthet fastställa de faktiska
395 kraftförhållandena mellan demokrati och reaktion i vårt land.

Jag är medveten om att det inte finns någon metod som möjliggör att fullständigt och klart skilja demokrati och reaktion - politiken hör ju inte till de exakta vetenskaperna. Det kommer alltid att vid frontlinjen finnas ett
400 ingenmansland, en neutral zon, dit indifferent, vacklande och oklara människor kommer att söka sig. Men det gäller att göra detta ingenmansland så litet som möjligt för att inte det nuvarande förbryllande förhållandet skall fortsätta då de flesta medborgare faktiskt inte vet vem som är vad då det gäller demokrati och reaktion i det politiska livet.

405

Låt oss alltså finna en gemensam nämnare för demokratin. Naturligtvis finns det ingen mekanisk formel, någon en gång för alla utformad mall som kan appliceras på det politiska livets yttringar för att mäta vad som är demokrati och vad som är reaktion. Livet är rörligt, inte minst i dagens politiska skeende, och
410 för att härvidlag nå ett tillfredsställande resultat får man begränsa sig till att finna ut vad som i nuvarande situation är det väsentliga, vad som kan betraktas såsom minimikrav av de flesta verkligt demokratiska och framstegsvänliga medborgarna. På så sätt kan man finna ett gemensamt begrepp för demokrati.

415 Ideologier och extrema doktriner får därvid skjutas i bakgrunden för att man skall kunna få fram en *genomsnittligt gångbar formel för demokratin*, utformad enligt dagens objektiva läge och betingelser, och som kan vara brukbar i hela den etapp i samhällsutvecklingen i vilken vi befinner oss efter krigets slut.

Demokratiskt handlingsprogram. För arbetarpartierna finns redan det gemensamma demokratiska handlingsprogram vilket jag redan behandlat, Arbetarrörelsens efterkrigsprogram. Men detta är dock i synnerlig grad ett arbetarrörelsens program, som dels endast fragmentariskt och dels inte alls, ger
425 besked om hur övriga folkgruppers intressen ur demokratisk synpunkt skall tillgodoses.

Vi tänker därvid främst på jordbruksbefolkningen. Det sätt på vilket jordbrukspolitiken behandlas i efterkrigsprogrammet är högst
430 otillfredsställande, och det har redan visat sig att det skapar förvirring i stället för klarhet med sina rekommendationer (exempelvis familj jordbruk genom sammanslagning av mindre jordbruk o. s. v.). Här har kommunistiska partiet varit föregångare och utarbetat ett »efterkrigsprogram» för jordbrukspolitiken, antaget av partikongressen 1944, vilket i sina väsentliga delar torde kunna
435 godkännas av hela demokratin.

Intellectuella yrken, småföretagare och andra mellanskikt ges egentligen inga perspektiv i efterkrigsprogrammet. Det är nödvändigt att avhjälpa denna brist.

440 Socialpolitiken är oklart behandlad i efterkrigsprogrammet varför vi kompletterat detsamma med vårt förslag till fullständig omläggning av hela socialvården, vilket vi förelagt årets riksdag.

Vi har även framlagt förslag till riktlinjer för en demokratisk lösning av
445 skolfrågan. Likaså har vi förelagt riksdagen förslag om inrättande av ett statligt organ för ekonomisk planering, eventuellt ett särskilt departement, vilket vi anser vara ett nödvändigt instrument för efterkrigsprogrammets praktiska genomförande.

450 Vi har dessutom framlagt riktlinjer för ett demokratiskt försvarsväsende, en synnerligen viktig sak som helt saknas i efterkrigsprogrammet.

Utrikespolitiken är i efterkrigsprogrammet reducerad till handelspolitik och hjälpverksamhet för återuppbyggnad. Vi har i riksdagen anfört våra synpunkter
455 och jag har här angett vissa riktlinjer för en demokratisk utrikespolitik, en fråga som måste tillföras efterkrigsprogrammet om det skall vara ett handlingsprogram för hela demokratin.

460 Demokratisering av hela statsapparaten hör till de angelägnaste uppgifterna för demokratin. Man får därvid inte rygga för författningsändringar som möjliggör utrensning resp. omplacering av reaktionära ämbetsmän. Grundlagarna måste anpassas till demokratin och inte tvärtom.

465 Rörande olika detaljer i vad vi sålunda framfört är vi givetvis beredda att diskutera, men vi är övertygade om att dessa olika tilläggsförslag till Arbetarrörelsens efterkrigsprogram innebär vad som minimalt är nödvändigt för att en samling av de demokratiska och framstegsvänliga krafterna inom och utom arbetarrörelsens led skall kunna ske.

470

Efterkrigsprogrammet utformades ett helt år före krigets avslutning, vilket förklarar åtskilliga av dess svagheter. Nu är sikten klarare. En översyn av programmet i vissa stycken skulle säkert vara tacknämlig även för programförfattarna. En utvidgning av programmet enligt de förslag jag förordat
475 skulle betyda att en gemensam plattform för hela demokratin kunde skapas.

*Ett dylikt demokratiskt minimiprogram skulle skapa klarare linjer i den nu
oklara inrikespolitiska situationen. Det skulle bli den vattendelare som behövs för
480 att skilja demokrati och reaktion, den demokratiska strömmen skulle därigenom
kunna ledas i rätt fåra, dess kraft skulle bli öövertvinnelig och den fredliga
utvecklingens väg skulle kunna tryggas, vilket vore till stor lycka för hela vårt
folk, inte minst för dess arbetarklass.*

485 Vilket forum skulle kunna tänkas som med auktoritet kunde utforma ett dylikt demokratiskt samlingsprogram? De borgerliga partierna och bondeförbundet måste i konsekvens med vad jag tidigare sagt vara diskvalificerade. Att ur dessa partier utvälja enskilda demokrater skulle kunnt tänkas, men de bleve inte auktoritativa för sina partier. Det förefaller lämpligast att arbetarrörelsen, som
490 representerar folkmajoriteten, själv löser uppgiften att utbygga sitt efterkrigsprogram till Demokratins handlingsprogram. Ett organ med auktoritet kan skapas genom val av en kommission, paritetiskt sammansatt av LO, Socialdemokratiska arbetarpartiet och Kommunistiska partiet.

495 **Ett demokratiskt block.** Då kommissionen förelagt sitt förslag och detta ratificerats av respektive huvudorganisationer kunde en gemensam hänvändelse göras till alla framstegsvänliga demokratiska krafter i vårt land att förena sig i ett

demokratiskt block för genomförande av demokratins handlingsprogram. Det
500 vore önskvärt att detta kunde ske redan till höstens val. Reaktionen samlar sig
för att om möjligt tränga arbetarpartierna tillbaka från majoritetsställningen i
riksdagen. I höstens val gäller det första kammaren. Att man inom
arbetarrörelsen är klar över att striden blir hård kan illustreras med ett citat ur en
artikel i MT, publicerad i dess 1 maj-nummer. Artikeln är skriven av redaktör
505 Karl Fredriksson, en av socialdemokratiska partiets främsta teoretiker och expert
på efterkrigsproblemen. Artikeln utgör en polemik mot reaktionens PHM-
propaganda. Efter att ha citerat valda stycken ur denna propaganda skriver hr
Fredriksson:

510 Den grova demagogin och den medvetna förljugenheten är blott alltför typisk
för en stor del av den offentliga propaganda som avsett att bekämpa
socialdemokratin och arbetarrörelsens efterkrigsprogram. Marx formulerade en
gång det fräna påståendet, att den engelska högkyrkan hellre förlåter ett angrepp
på 38 av dess 39 trosartiklar än på en trettoniondel av dess penninginkomster.
515 Socialdemokratin har med sitt efterkrigsprogram gjort ett angrepp mot
storfinansens och de kapitalistiska dirigenternas maktpositioner i det svenska
samhället. Den synden kommer icke att förlåtas. De angripna kommer att
uppbåda alla sina maktresurser i en oförsonlig strid. Vi kommer icke att vika,
Men det innebär att vi själva under den tid som nu förestår kommer att befinna
520 oss i en strid, där man icke skall vänta mycket hänsyn.

Vi är ense med redaktör Fredriksson i denna värdering och vi fäster stora
förhoppningar vid bragelöftet: »vi kommer icke att vika». Så mycket
angelägnare borde det vara att snarast skapa en enhetlig front mot reaktionen
525 och storfinansens. Detta kan ske på de linjer vi här förordat. I varje fall borde
arbetarpartierna ena sig om teknisk samverkan genom gemensam
kartellbeteckning i höstens val, och vi bör vända oss till socialdemokratiska
partiledningen med hemställan om att densamma omprövar härom redan fattat
beslut. Om dylik samverkan mellan arbetarpartierna kunde genomföras till valet
530 så skulle sannolikt den svenska reaktionen beredas ett kännbart nederlag.

Regeringsfrågan kan inte förbigås i detta sammanhang. Kommunistiska partiet
har förklarat sig stödja regeringen under vissa betingelser. Arbetarrörelsens
efterkrigsprogram är regeringens handlingsprogram. Vi anser dock fortfarande
535 att regeringens basis är för smal även för genomförande av detta program. Det
kan icke genomföras i samförstånd med storfinansens och det kan icke

genomföras utan samförstånd med kommunistiska partiet. Om
regeringsprogrammet utvidgades och gavs en fastare form såsom ett
540 demokratins handlingsprogram enligt de linjer vi här förordat är det uppenbart,
att en ombildning av regeringen på bredare basis vore fördelaktig. Om ett
demokratiskt block kunde skapas av de partier, organisationer och enskilda som
godkände här föreslagna program borde detta block så allsidigt som möjligt bli
545 representerat i regeringen för att ge densamma erforderlig slagkraft mot
reaktionen.

Enheten inom arbetarrörelsen. Det existerar inte i dag något dylikt
demokratiskt block mot reaktionen här i landet. Men det måste bli verklighet i
morgon. Hur skall detta ske? Man måste först utföra nödvändiga förarbeten.
550 Då man skall bygga ett hus börjar man inte med att göra översta våningen färdig
utan man börjar med grunden. Vilken grund, vilka förutsättningar, måste
finnas för att man skall kunna skapa ett demokratiskt block? Politisk enhet i
fråga om de aktuella problemen inom arbetarklassens avgörande skikt är den
nödvändiga grundvalen härför. Vi är ett gott stycke på väg att skapa denna
555 politiska enhet, men det är trots allt ett gott stycke väg kvar innan vi nått dit.
Och därefter måste man ta sikte på att skapa organisatorisk enhet i den
socialistiska arbetarrörelsen genom sammanslagning av socialdemokratiska och
kommunistiska partierna. Detta är gamla sanningar inom den kommunistiska
rörelsen. I över tio år har de kommunistiska partierna — mer eller mindre klart,
560 kanske ibland oskickligt kämpat för denna enhet inom arbetarrörelsen. Georgi
Dimitrov erinrar härom i ett öppet brev, som han i dagarna tillställt
ordföranden i Labour Party i England, Harold Laski, vilken beskyllt honom för
att vilja stöta dolken i ryggen på socialdemokratin. Dimitrov skriver bl. a.:

565 Ni känner säkert till, att jag år 1933 i Leipzig med händerna slagna i järn
försvarade inte blott de tyska kommunisterna utan också socialdemokraterna
mot hitleristerna... Det kan omöjligen ha undgått Er att jag på Kommunistiska
Internationalens sjunde världskongress 1935 med detaljerade bevis klarlade, hur
nödvändigt det är att kommunister och socialdemokrater kämpar tillsammans
570 och att en stark internationell front mot fascismen upprättas... Det är allmänt
känt att i mitt fosterland, Bulgarien, kommunister och socialdemokrater arbetar
och kämpar skuldra vid skuldra inom fosterländska frontens led. Jag är
övertygad om att sammansmältningen av kommunisternas och
socialdemokraternas partier till ett enda arbetarparti är en nödvändighet i dag
575 efter krigets bittra läxa. Den som direkt eller indirekt motsätter sig denna

förening kan naturligtvis inte anses som en verklig vän vare sig till arbetarklassen eller till demokratin eller till en varaktig fred mellan folken.

580 Dessa ord av en av världens främsta arbetarledare borde bringas till varje
arbetares kännedom.

I vårt land står frågan om sammansmältning av de båda arbetarpartierna ännu
inte på dagordningen. Organisatorisk samling måste i regel förberedas genom
585 samverkan i enskilda aktioner, genom att partierna ömsesidigt närmar sig
varandra i de dagspolitiska frågorna, i kommunalpolitik, fackföreningspolitik o.
s. v., vilket överbygger klyftorna mellan partierna och för till politisk enhet.
Först därefter kan organisatorisk samling ske med utsikt till framgångar och
fördelar för arbetarklassens sak och för demokratin.

590 Hur förhåller det sig utifrån dessa synpunkter, från synpunkterna att kunna
skapa politisk enhet inom arbetarrörelsen i vårt land, med den politik vi
förordar? Kan denna politik medföra ett närmande mellan de två partierna som
för oss fram till politisk enhet? Vi svarar utan tvekan ja på dessa frågor. Låt oss
595 öppet förklara att det demokratins handlingsprogram vi förordar icke minst är
avsett att bli en plattform för förhandlingar mellan partiledningarna om
samarbete mellan partierna.

Vårt parti anslöt sig till efterkrigsprogrammet. *Detta var det mest betydelsefulla*
600 *steg som någonsin i partiets historia tagits för att bana väg för politisk enhet inom*
arbetarrörelsen. Vi har därtill väckt en rad viktiga motioner i riksdagen om vilka
jag redan talat, samt i kommunalförsamlingarna och på annat sätt framfört
politiskt riktningsgivande förslag, *vilka varit utformade på sådant sätt att inga*
principiella hinder kunnat föreligga för socialdemokratiska partiet att stödja
605 *desamma.*

Motsättningarna övervinnas. Vi har förklarat att vi tror på möjligheten av en
fredlig utveckling till socialismen i vårt land. På partistyrelsens möte den 24
610 mars 1945 höll Set Persson det politiska inledningstalet varvid han talade för
den fredliga utvecklingens väg.

Men vi har inte med detta accepterat den fredliga utvecklingen som den enda
tänkbara, yttrade Set Persson vidare. Ty vem kan utfärda garantier för att

kapitalisterna, i en situation då klassprivilegierna frántages dem, icke kommer att avbryta en sådan utveckling? Jag vill därför understryka: Vi ger vår anslutning till strävandena att på vanliga demokratiska vägar, genom fackliga förhandlingar, avtalsuppgörelser, lagstiftning, riksdagsbeslut, regeringsåtgärder o. s. v. komma fram på fredlig väg och vi erkänner att denna väg kan vara framkomlig. Men detta innebär givetvis icke att Sverges kommunistiska parti inte skulle vara ett revolutionärt parti. Kommunistiska partiet är och förblir ett sådant parti. Vi har alltså på sätt jag framhållit accepterat den fredliga utvecklingen. Därmed har vi ju för vår del sagt ut, att vi inte önskar annat än att få konkurrera med övriga partier om folkets stöd för vår politik, och har därför aldrig förutsatt användandet av några våldsmedel. Endast de som företräder en mot folkflertalets intressen riktad politik kan ha behov av att med hjälp av våld och tvångsmedel få den accepterad av folket.

Detta var partistyrelsens officiella mening som sålunda framfördes, och denna mening omfattas av hela vårt parti. Därmed har vi raserat ett av de svåraste hindren för politisk enhet med socialdemokraterna, vilket bestått däri att de förmenat, att kommunisterna med våldsamma medel, genom kupper, ville tillvälla sig makten och utöva en minoritetsdiktatur inom samhället. Låt oss ytterligare understryka att vi icke tänkt oss någon socialistisk omdaning av samhället utan att folkets flertal gett sin anslutning därtill. Detta är demokrati.

Vi har under krigsåren liksom tidigare bevisat att vi helhjärtat går in för den nationella frihetens försvar, och vi fullföljer efter krigets slut denna nationella linje i hela vår politik. *Det kan sålunda objektivt sett inte finnas några hinder för politisk enhet mellan oss och socialdemokraterna i dessa avgörande frågor.*

Man invänder häremot att vi inte är ärliga i våra politiska deklARATIONER, utan dessa endast är taktiska manövrer för att lura till oss sympatier från andra grupper.

Härtill svarar vi: Det finns bara ett sätt att pröva ärligheten och pröva partiets nationella och demokratiska lödighet, nämligen att pröva densamma i praxis. Varje parti skall bedömas efter sina gärningar och icke endast efter sina deklARATIONER. Vid en sådan prövning komme kommunistiska partiet att stå sig gott medan de partier som deltog i krigstidens samlingsregering komme att få mycket dåligt betyg.

655 Vi anser, förklarar nu dessa obotfärdiga enhetsmotståndare, att ni fortfarande står i visst lydtnadsförhållande till Moskva trots att Kommunistiska Internationalen är upplöst.

För den som besväras sig med att följa vårt partis politiska verksamhet måste
660 dessa påståenden framstå som fria fantasier. Vi är internationalister. Vi är solidariska med socialisterna i alla länder. Vi ser i folkens förbrödring lösningen av världens vanda. Men vi utformar vårt partis politik utifrån de historiska och sociala förutsättningar som är gällande i Sverige, vilka i många fall är vitt skilda från vad som gäller exempelvis Amerika eller Sovjetunionen. Det är därför
665 orimligt att vår svenska politik skulle bestämmas i Washington eller Moskva. Den bestämmas självklart i Stockholm. (Det kunde vara större fog att i dag fråga socialdemokraterna om Gustav Möller är i London för att hämta order från det brittiska imperiets regeringsparti.)

670 Om nu allt detta är riktigt, envisas man till slut, så borde ni upplösa kommunistiska partiet och ansluta er till det större socialdemokratiska partiet.

Vi svarar: Det handlingsprogram vi här lägger fram för den politiska offentligheten, och för vars genomförande vi i första hand vill skapa politisk
675 enhet inom arbetarrörelsen, utgör inte slutmålet för den utveckling till socialism som vi eftersträvar, utan endast början, och vi har ännu inte ens haft en överläggning med socialdemokratins ledning om samarbete för dess genomförande. Hur kan man då tänka sig att vi skulle kunna upplösa vårt parti? Att upplösa kommunistiska partiet skulle vara att beröva arbetarklassen och
680 hela det demokratiska folket dess avantgarde i kampen för demokratins handlingsprogram, det skulle vara att slå sönder den motor som är den främsta drivkraften i den demokratiska utvecklingen. Om Sveriges arbetare saknade ett marxistiskt parti i dag så skulle de med naturnödvändighet skapa ett dylikt, ty utan marxismens vapenrustning kommer arbetarklassen aldrig att kunna erövra
685 den verkliga demokratin och bygga ett socialistiskt samhälle. Därför måste kommunistiska partiet inte bara finnas till, det måste också föra en självständig politik.

Om kommunisterna i dag skulle ansluta sig till socialdemokratiska partiet så
690 skapades ju därigenom ingen politisk enhet inom arbetarklassen. Resultatet skulle endast bli fraktionsstrider och söndring av den art socialdemokratin har gudi nog av utan att kommunisterna ansluter sig. Vi begär inte heller att

695 socialdemokraterna skall upplösa sitt parti för att skapa enhet, vi begär endast
att de skall samverka med oss för genomförande av en politik, mot vilken de
själva inte kan ha några principiella invändningar att göra.

Hinder som måste undanröjas. Ytterligare hinder måste emellertid
undandröjas för att kunna skapa enhet. Socialdemokratin måste uppge
700 klassarbetet som principiell linje i sin politik. Vi har tidigare förklarat —
senast i vårt förslag om en vänsterregering — och vi är beredda att åter upprepa
det, att man i vissa situationer måste sträva till samarbete och samförstånd
mellan olika klasser och grupper i samhället även på relativt lång sikt. *Men vi*
menar att detta icke kan få vara en princip, en arbetshypotes, som avgör den
705 *politik arbetarklassen skall föra.* Det är framför allt den politiska målsättningen
som här måste falla utslaget. Man får inte ställa samförstånd med borgerliga
partier och riktningar såsom det överordnade, och de resultat man uppnår
genom samarbetet såsom det underordnade. Kan man uppnå tillfredsställande
resultat genom samarbete så är det bra. Men prisger man resultatet för att kunna
710 upprätthålla samarbetet i princip, så är det dåligt. Detta är vår ståndpunkt i
fråga om klassarbetet, och den gäller i samma grad i fråga om kommunistiska
partiets samverkan med socialdemokratin.

Kommunistiska partiet måste å sin sida övervinna vissa föreställningar som
715 odlats i partiet från dess tidigaste år. En för samarbete med socialdemokratin
ödesdiger föreställning är att socialdemokrater i allmänhet, i varje fall ledande
socialdemokrater, är fiender till arbetarklassens sak eller i varje fall potentiella
fiender till socialismen. Den socialdemokratiska ledningens politik under de
första krigsåren har icke bidragit till att försvaga dessa föreställningar bland de
720 kommunistiska arbetarna. Vi måste emellertid, om vi menar allvar med våra
strävanden till enhet inom arbetarklassen, öppet och ärligt tillstå att dessa
föreställningar i allmänhet är oriktiga, att det finns ärlig strävan att gagna
arbetarklassen och ärlig strävan till socialismen inom socialdemokratins led och
bland dess ledare. Vi kan inte framställa oss själva som ofelbara och
725 socialdemokraterna som mer eller mindre fientliga mot socialismen, om vi vill
uppnå samarbete i avsikt att skapa politisk enhet med socialdemokratin. Inte
minst inom fackföreningsrörelsen gäller det att övervinna den bitterhet som
ofta skapats genom att de socialdemokratiska funktionärerna över en kam
stämplats som svekfulla element vilka arbetarna inte bör ge sitt förtroende.

730 Vi måste i framtiden se till att endast utöva saklig och positiv kritik då sådan är

befogad och behövlig och sluta upp med att »söka sak» med socialdemokraterna i tid och otid. Om socialdemokratin i regeringen eller i
735 annan instans föreslår någon reform som kan betraktas såsom rimlig med hänsyn till det faktiska ekonomiska och politiska läget, borde vi kunna godkänna den utan diverse kritiska anmärkningar om hur man skuile önska att förslaget vore beskaffat. Detta skulle skapa förståelse och förtroende för vår goda vilja bland de socialdemokratiska massorna, vilket är en nödvändig
740 förutsättning för en fruktbar samverkan.

Detta tror jag är det väsentliga i fråga om de problem, som vi har att lösa för att kunna skapa politisk, och i framtiden organisatorisk, enhet i den socialistiska arbetarrörelsen.

745

Demokratin skall triumfera. Genomförandet av den politik vi här förordar ställer kommunistiska partiet inför stora och svåra uppgifter, vilkas lösande kräver ett maximalt utnyttjande av den marxistiska strategins och taktikens vetenskap. Alla rester av sekterism måste utrotas, all opportunism måste
750 bekämpas, all vacklan och tveksamhet måste övervinnas, partidisciplinen måste stärkas, kadaverna måste mångfaldigas och skolas, den politiska och ideologiska nivån måste höjas. Allt detta är lätt sagt, men det är inte lätt gjort. Det är gamla sanningar som vi alltid haft lätt att uttala, men likaledes alltid haft svårt att förverkliga. Tomma fraser flyter lätt på livets flod, men de leder inte strömmen.
755 Varken den högre politikens eller vardagsarbetets praktiska problem kan lösas med deklamationer. Därtill fordras framför allt arbete, det fordras tålamod och det fordras målmedvetenhet. Den revolutionära otåligheten hos kamrater som alltid vill »slå till» verkar kanske eggande och pådrivande ibland, men slår ofta om i pessimism och passivitet vid allvarliga motgångar eller svikna
760 förhoppningar. Vårt partis historia är rik på sådana exempel. Må vi därför hålla oss på fasta marken, icke hoppas för mycket och icke göra för litet. Om någon tror att vår kurs på enhet inom arbetarklassen och vår kurs på att skapa ett demokratiskt block skulle betyda att vi kan vara mindre intresserade av att utbygga och stärka vårt parti, bör vederbörande omedelbart likvidera denna
765 villfarelse. *Det är tvärtom så, att förutsättningen för ett framgångsrikt genomförande av den politik vi här utformar är att vi i stegrad tempo utbygger vårt parti, värvar medlemmar, bildar nya organisationer och utvidgar partiets inflytande bland massorna inom alla verksamhetsområden.*

770 Man har under senare tider ofta hört beklaganden över att gamla tiders

775 revolutionära entusiasm och offensivanda icke längre utmärker våra dagars
arbetarrörelse. Utan att diskutera hur berättigt detta tal kan vara, borde vi väl
kunna vara överens om, att de möjligheter den nuvarande situationen bjuder, de
perspektiv den öppnar för den svenska arbetarklassens erövring av en verklig
demokrati, borde kunna ingjuta entusiasm i varje ärligt socialistiskt hjärta, hos
varje sann kommunist. Låt oss därför från denna kongress återvända till vårt
vardagliga verk i partiets, arbetarklassens och hela folkets tjänst, fast beslutna att
segra genom målmedvetenhet, arbete, tålamod och entusiasm.

780

Vi har vid kongressens öppnande mottagit för oss alla kärkomna gäster från
broderpartier. Vi har hört deras hälsningar, de har alla berättat om den
offerfyllda kampen därute mot hitlerismen. Många av våra bästa kamrater i
broderpartierna har fått ge sina liv i den kampen. De har gett sina liv också för
785 oss, för vårt lands frihet. Sovjetfolken har 7 miljoner stupade i kampen på
slagfälten. De har stupat även för oss, för vårt folks frihet, för vår framtid.

790 Detta förpliktar oss som skonats, som gått igenom det andra världskriget med
bara en eller annan skråma på ytan, det förpliktar oss att sätta in alla våra krafter
i kampen för fredens och frihetens sak. Fascismen är ännu inte utrotad,
reaktionen är på offensiv. Ingen skall tro att den tid som stundar bjuder oss en
dans på rosor. Men vi går ut i striden med frejdigt mod. Vi vet att vi kämpar för
folkets sak och vi vet att segern är vår, att den verkliga demokratin kommer att
triumfera.

795

Källa

<div>Hämtat från Demokratins handlingsprogram: tal på Sverges kommunistiska partis 13e kongress
18 maj 1946, Sven Linderot, Arbetarkulturs Förlag (1946). S. 5–30.   </div>

Taggar

800 Politiska tal, Vänsterpartiet

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/sven-linderot>

805